



пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 18.

Luni, 29. Aprilie

1846.

I S T R I A N A.

(Дпкеiere.)

Дъпъ вѣситареа ачествѣ лок каре а фъктъ о дмпрессіоне сѣгларъ аспра меа, трекъръм ла Тѣрна. Рѣнеле ачестеі четъдѣ romane сѣнт дп зогіѣл de къртръ Nord-West чел формат de Дъпъре ші de рѣжл Черна каре се варсѣ дптръ дуса сѣнт 40° 8', — 44° 40'. Фъндaментл кастелълвѣ формѣзъ зп пѣтрат, а кърѣі лініе паралелъ къ Дъпъреа фаче 120, чеалалтъ паралелъ къ Черна 100 de паші. Даръ четатеа тревѣе съ се фіе дптѣне къ тѣлт маі департе прѣн ачестъ вале. Ърме de zid, афаръ de фъндaментеле кастелълвѣ, се маі вѣд дп деосевѣте локтрѣ. Къръмѣзіме ші чѣментл пѣ ласѣ пічѣ о дпдоиндъ аспра романѣтѣдѣі ачестор рѣіне. — Фатосъ фѣ дп векѣме ачестъ четате ка о колоніе фъндатъ кіар de Амператоріѣл Траіан. In Dacia quoque Zernensium Colonia a Divo Traiano deducta juris Italici est, зѣче Жерісконсѣлтл Ълпѣан — Амскрѣпчѣінеа чеа лзатъ de Caryophilus дѣн вѣіле Еркълане, фаче дптръ дуса о стаціоне мѣлітаръ :

HERCVLI AVG. VALER. M.
FELIX. RVFL. SATVRNINI. G. P. P

T. P. EXPR. L. V. STATIONIS
TIERNEN. III. ID. ANNO. XI.
BARBATO. ET. REGVLO. COS
EX VOTO POSVIT.

De viris :

Herculi Augusto Valerius Maximus
Felix Rufinus Saturnini gener Praefectus
Provinciae
Tribuni titulo, Expraefectus Legionis V
stationis
Tiernensis quarto Idus Januarias *)
Barbato et Regulo Consulibus **)
Ex Voto posuit.

Ромънеде :

Лѣі Еркъле Август пѣсе ачест монѣмент Валеріѣ Массім Феліче Рѣфѣнз цѣнереле лѣі Сатърнѣн, префектл провинцеі къ тілѣл de трѣвѣн, постл префект ал Леціѣніі а чѣнчеа дѣн стаціонеа Тѣрна, дп патрѣ

*) Дп лініа а треіа дп лок de T. P. ноте съ фіе пост TR. T (ка дп колѣтна лѣі Канітоне), дп а патра дп лок de ANNO XI тревѣе съ фіе пост IANVARI. къчѣ алтмѣнгерѣ п'аре дпделес.

**) Barbatus mi Regulus аѣ пост Консѣлі сѣнт Antonin Піѣл ла анѣл дѣне Кр. 156.

ide ame лѣ Іанзаріѣ (10 зиле)

сѣпт консѣлатѣл лѣ Барват ші ал лѣ Ревѣл, спре дуплініреа вотѣлѣ.

Таблеле черате (tabulae ceratae) спѣт ші de зп Жіое Чернеѣ:

Artemidorus Apollonii Magister Collegii Jovis Cerneni.

Артемідор фіѣл лѣ Аполлоніѣ Маестрѣл соціетѣдї челеї дуплінате лѣ Жіое Чернеѣл.

Аічі ера а доза трекуторѣ песте Двпѣре дїн Месїа дн Дачїа. Пѣсѣчїзнеа географїкѣ а локѣлѣ ачестѣїа е дрепт дупсеппатѣ ші de Птолемеїѣ каре'л пѣмеще Дїегна, ші de табла Пѣвтіпѣрїанѣ каре'л пѣмеще Тїегна. Дїстанца лѣ дела Талїате (Танатїс дѣпѣ Птол. ші Танатас дѣпѣ Прок.) de доvezечї мїліаре romane пе табла Пѣвт. е кїар дїстанца дела гѣра Пѣредѣлѣ пѣпѣ ла гѣра Чернеї. Ърмеле дрѣмѣлѣ тѣїатѣ прїп стѣпчї пе рѣпа Двпѣрїї чеа дрѣптѣ се вѣд пѣпѣ дн зїоа де астѣзї. Дїн дрептѣл сатѣлѣ Темїшан пѣмїт Градїна се vede о кадрѣ фортѣ формос тѣїатѣ пе стѣпкѣ, кѣ дої ценїї ші дої делфїнї de амѣндозѣ пѣрдїле, ші дн мїжлок кѣ зрѣмѣтоареа їнскрїпчїзне вѣтѣшатѣ:

IMP. CAESAR. DIVI. NERVAE. F.
 NERVA. TRAIANVS. AVG. GER
 PON MAX T . . P . . .
 . . M

De vīrīs:

Imperator Caesar Divi Nervae filius
 Nerva Traianus Augustus Germanicus
 Pontifex Maximus Tribunicia potestate . . .

Ромѣпесте:

Ѓмпѣраторїѣл Чесаре фїѣл Дївѣлѣ Нерва, Нерва Траїан Августѣ Цѣрманїкѣ, Мареле Понтїфїче, декорат кѣ потестатеа de Трївѣп

Ѓнскрїпчїзнеа ачѣаста с'а пѣс de Траїан de вѣпѣ сѣмѣ ла дескїдерѣа ачестѣї дрѣм, кѣнд ел се прегѣтеа кѣ ресвоїѣ аспра Дачїлор ші кѣнд п'авеа de кѣт тїглѣл de Цѣрманїк.

De аїчі, дела Тїегна, дѣчеа дрѣмѣл roman пе лѣпѣ рѣл омонїм дн сѣс, трекутор кѣтрѣ Карасевїш пе лѣпѣ Темїш, пѣпѣ ла сатѣл Каверан, сѣпт 39° 50' — 45° 32', vnde се вѣд рѣїеле Mansionis Tivisci, ші de аколо се дупторчеа спре рѣсѣрїт кѣтрѣ Sarmizegethusa. — Ърмеле дрѣмѣлѣ челѣї векїѣ с'а акоперїт прїп фачереа челѣї поѣ каре пѣстрѣзѣ ачѣастѣ дїрепчїзне. Ноїл зртарѣм, дн кѣлѣторїа нострѣ, пѣпѣ ла вѣїле Еркѣлане.

Ѓн о дїстанцѣ de 1½ мїліаре географїче дела Тїегна се vede de латѣреа дрѣмѣлѣ de кѣтрѣ апѣс зп зїд фортѣ тарѣ пе лѣпѣ пїчїорѣл мѣнтелѣї, фѣкѣт de вѣпѣ сѣмѣ кѣ скоп ка сѣ дупедече кѣдерѣа пїетрелор de пе мѣпте. Ачест зїд с'а сокотїт de мѣлѣї de зп апедѣкт roman, дарѣ кѣрѣмїзіле челе мїчї мѣртѣрїсеск кѣ е лѣкрѣ дїн тїмпѣрїле маї дїн коче.

Ажнпѣнд ла вѣїї, афларѣм дн датѣ пе фацата касѣї дрегѣторїеї локале о кѣрѣмїдѣ романѣ дупїпѣтѣ дн пѣрете, лѣпѣтѣ de 2 палме ші латѣ de тог атѣтеа, пѣртѣнд дн мїжлок зрѣмѣторѣле лїтере рїдїкате: LEG. III. Legio IV Hispanica; ші лѣпѣтѣ дѣпса о марѣвре вѣтѣматѣ de латѣреа дрѣптѣ, ассемїне дупїпѣтѣ дн зїд, кѣ зрѣмѣторѣа їнскрїпчїзне:

Копіє посівіаь : Ла Мэраторі се афьл :

GENIO HERCVLI. GENIO
 NTI VS LOCI. FONTIBVS
 CALPV CALIDIS. CALPVR
 IANVS NIVS. IVLIANVS
 . G. LEG V MC V.C.LEG.LEG. V. MC.
 GIR PR LEG. AVG. PR. PR
 E MOESIAE
 S V. L. S.

De čitit :

Herculi Genio Лэі Еркэле Геніаьлі
 Loci (et) Fontibus локэаьлі ші Фонтэлі.
 Calidis Calpurnius лор калде пэсе ачест
 Iulianus vir consularis монэмент Калпэрніѣ
 Legatus Legionis V Іуліан Косэларіѣ, Ле-
 Maced. гатэла Лецісіні V Маче-
 Legatus Augusti Pro- допіче, Легатэла Авгэ-
 praetor стэаьлі, Пропреторіэла
 (Provinciae) Moesiae Провінцеі Месіа спре
 Votum libens solvit. дмплініреа вотэаьлі
 фэкт де вэпъ воіе.

Din сѣс де констрэктэрі, пе кэрареа
 кэтрэ ваіа акэм пропріе пэмітэ Еркэлапъ,
 се афьл пе зідэла де разім о піэтрэ кэ
 ачестэ інскріпчіэне :

Копіє посівіаь : Сэплініре проваб :

I O M I. O. M.
 ANTESI A N T E S I
 VS. GAIIV. VS. GAIUS.
 PRO. SALVT PRO. SALVTE
 SVA ETSV SVA. ET SV
 ORVM ORVM

De čitit :

Iovi optimo maximo Лэі Жое челэі маі вэп
 Antesi. ші маі маре діптре Зеі
 us Gaius пэсе ачест монэмент
 pro salute Антесіѣ Гаіѣ пентрэ
 sua et suorum. сьпэтеа са ші а лор сеі.

De amăndove латэріле еі се маі вэд
 алте доэе піетре діптре каре зна аре чіпчі
 вэсте пэсе дп доэе рэндэрі, іарэ чеа-
 лалтэ вэпъ, тэіате тоте дп bassorilievo.

Дп вэіле лэі Лэдовік се вэд дпфіпте
 дп зід вртэтореле піетре romane.

Копіє посівіаь : Сэплініре провавіаь :

HERCVLI HERCVLI
 ET ET
 VENERI VENERI
 MERCVRIVS MERCVRIVS
 PR PRO SALVTE
 CVM SVIS CVM SVIS.

Ротэнеце :

Лэі Еркэле ші Вінеріі пэсе ачест монэ-
 ment

Меркэріѣ пентрэ сьпэтате кэ аі сеі.

Аічі се паре кэ рідікэторіэла монэ-
 ментэаьлі, Меркэріѣ, фаче алэсіэне ла Мі-
 тологіе, потривіндэсе пэтеле сеѣ кэ ал
 вэзі Зеѣ, ші чере кэ оре-каре конфідінгъ
 ажэторіѣ дела консордіі сеі пентрэ сьпэ-
 татеа са ші а фаміліеі сале.

2.

De čitit :

HERCVLI. IN Herculi In-
 VICTO. L. POM victo Lucius Pom-
 PEIVS. CELER pejus Celer
 PRAEF. COH Praefectus Cohortis
 I. VBIOR. V. S I. Vbiorum Votum
 solvit.

Ротэнеце :

Лэі Еркэле челэі пэпвінс пэсе ачест
 монэмент Лэчіѣ Помпеіѣ Челер Прэфек-
 тэла Коордіі дптіэіе а Ывіанлор, спре
 дмплініреа вотэаьлі.

3

De čitit :

HERCVLI. SANC Herculi San-
 TO. SIMONIVS cto Simonius

)(

IVLIANVS. V. C. Iulianus vir consularis
PRAESES. D A Praeses Da-
CIARVM. ciarum.

Ротънеште:

Лѣи Еркѣле челѣи Сѣнт пѣсе ачест монъмент Сѣмонѣи Івліан Консѣларѣи Президент ал Дачіелор.

Аічі се веде пѣтеле провиндіеи нѣстрѣ дн пѣмерѣл пѣтрал, Daciagum, тнде прін ѣртаре тревѣе съ се днделѣгѣ superioris et inferioris, челѣи де сѣс ші челѣи де жос. Дн фастіи консѣларі се афлѣ M. Salvius Iulianus Консѣл сѣнт Дмпѣраторіѣл Маркѣ Авреліѣ ла анѣл 174, пѣте къ ачеста есте каре с'а фѣкѣт маі тѣрзіѣ Президент ал Дачіеи нѣстре. Нѣтеле Simonius се веде къ пѣ ѣзна віне дн трекіле Понтефіцілор, де ачееа се афлѣ сѣвѣстѣтѣт прін Salvius дн фастіи.

4.

AESCVLAP.
ET. HYGIAE
PRO. SALVTE. IVNIAE
CYRILLAE. QVOD. A
LONGA. INFIRMITA
TE. VIRTVTE. AQVA
RVM. NVMINIS. SVI
REVOCAVERVNT.

T. B. A. EIUS. V. S. L. M.

De cirit:

Aesculapio
et Hygiae
pro salute Juniae
Cyrillae, quod a
longa infirmitate
virtute aqua-
rum numinis sui
revocaverunt,
Titus Balbus amicus eius Vo-
tum solvit libens merito.

Ротънеште:

Лѣи Ескѣлапѣи ші Іціеи пѣтрѣ сѣпѣтатѣа Івліеи Чірілле, фінд къ прін віртѣтеа апелор Зеітѣдїи лор о аѣ реставіліт дн о лѣпгѣ инфіртате, пѣсе ачест монъмент Тітѣ Балѣѣ амікѣл еї, спре днплинїреа вѣтѣлѣи фѣкѣт де вѣпѣ воіа са.

Піѣтра е о марморе фѣрте фортѣсѣ ші літеріле сѣнт тѣіате къ маре гѣст, каре не фак съ днделеѣем профвндѣл сїмдїмѣнт ал лѣи Тітѣ Балѣѣ ла днсѣпѣтошареа сѣкѣтпѣи сале аміче.

5.

DIS. ET. NVMINIB
AQVARVM
VLP. SEC VNDINVS.
MARIVS. VALENS.
POMPONIVS. HAEMIVS.
IVL. CARUS. VAL. VALENS
LEGATI. ROMAM. AD
CONSVLATVM. SEVE
RIANIC. V. MISSI. INCOLV
MES. REVERSI. EX VOTO.

Ротънеште:

Зеілор ші пѣтерілор апелор пѣсерѣ ачест монъмент Длнїѣ Секвндїнѣ, Марїѣ Валенте, Помпонїѣ Емїѣ, Івліѣ Карѣ, Валерїѣ Валенте, карїи с'аѣ трїміѣ Депѣтадї ла Рома ла Консѣлатѣл лѣи Северїанѣ вѣрѣват Кларїссїмѣ, ші с'аѣ даторѣ сѣпѣтошї, спре днплинїреа вѣтѣлѣи.

Agrius Severianus (clarissimus vir) а фост консѣл сѣнт Дмпѣраторіѣл Adrian ла анѣл 131, аша дарѣ днтр'ачест ан с'аѣ трїміѣ ла Рома ачестї чїнчї стрѣвѣнї аї пострї де ферїчїтѣ меморїе. Мартѣреа, къ тѣте къ есте де 1715 анї, с'а пѣстрат дн старе фѣрте вѣпѣ, літеріле сѣнт фортѣсѣ сѣпѣте ші віне консервате.

Фіе-въ держа зшоръ, вредничіи по-
стриі стръвѣні! Децентаді дн інітеле
стрънеподілор дналта вострѣ вѣртѣте, фа-
чиді-ї съ іѣвѣскъ еперѣка вострѣ лімѣъ
ші елегантеле вострѣ літере прін каре не
а дї пѣстрат пѣтеле вострѣ! Ної мѣлцѣтїм
артеї вострѣ челеї днцелепте прін каре
адї шїѣт съ въ фачедї пѣтвріторї!

Ної днкеїем аїчі ачѣастъ дескрїере
пѣпъ ла амтѣ окасїѣне, сокотїнд къ ам
фѣкѣт де о кам датъ дестѣл, дѣкъ ам пѣ-
тѣт съ днсѣфлѣм Ромѣнілор челор аде-
вѣраді, — кѣрора пѣ ле есте рѣшїне а
се рекѣнѣще дрепт стрънеподї аї ачелор
ѳменї марї карїї аѣ domnїт о датъ песте
лѣтѣа чеа кѣпоскѣтѣ де дѣшїї, шї карїї
аѣ дат ессемпле де вѣртѣте маї песте
крѣзѣтеле пѣтерї ѳменѣщї, — дѣкъ ам
пѣтѣт, зїчет, съ ле днсѣфлѣм гѣтѣл шї
дорїнда де а черчѣта антїкїтѣдїле стръвѣ-
вілор, де а ле скѣте ла лѣмїнъ шї де а
ле лѣса дрепт тѣсазрѣ де кѣпошїнѣче істо-
рїче зрѣтѣторїлор лор.

Скопѣл не есте а пѣвлїка дн ачѣст
Magazin тот че пѣте съ не лѣмїнезе Істо-
рїа патрїеї пѣстрѣ, шї не вом сокотї прѣ-
ферїчїдї, дѣкъ не вом vedé ажѣтораді
днтр'ачѣаста шї де адї компатрїодї. Пѣр-
дїле Дачїеї пѣстрѣ сѣлїт тѣте плїне де
монѣменте романе, стрїнїї ле кѣзѣт къ
чеа маї маре ділінѣнѣщъ шї ішї adornѣзъ
скрїерїле лор къ дѣнседе. Ної локѣиторїї
ачѣстѣї пѣтѣлїт классїк шї стрънеподїї
ачелор ѳменї марї пѣ трѣвѣе съ фїм інді-
ферїнѣдї, — пої чеї че ам монѣенїт шї
деара, шї лімба, шї пѣтеле дела дѣшїї!

Дн скѣрт вом пѣвлїка естракте дн
Erodot, дн Страбоне, дн Птолемеїѣ, дн
тавла Пѣтїнѣдерїанъ шї дн Прокопїѣ, ле

вом компара къ рѣнеле кѣпоскѣте дн зї-
леле пѣстрѣ шї къ дателе інскрїпчїѣнїлор
дескоперїте, констрѣнд тот де о датъ шї
карте географїче днтемеїате не ачѣсте
дате, шї спѣрѣт къ къ модѣл ачѣста вом
зшплѣ о маре лѣкѣнъ дн Історїа чеа веке
пѣ пѣтаї а цѣрїлор пѣстрѣ, чї шї а челор
чїркѣнвечїне, шї вом ажѣтора черчѣтарѣа
пѣнтрѣ вїїторїте. (Din. Magazin. істор.)

А. Т. Л.

DE ROMĀNĪ IŢŢORĪEĪ.

Дн ѳѣндѣл Мѣреї адрїатїче, кѣтрѣ
Ost-Nord а Італїеї, се днпайтеазъ дн ма-
ре о Пен-їнсѣлъ пѣмїтѣ: Істрїа, дн фаѣа
кѣрїа се зрїї Венеѣїа, еар дн коастрѣле
Істѣлѣї лат, полїтїїле Трїесте шї Фїѣтѣ.
Не кѣнд Романїї днчѣпѣрѣ а лѣдї do-
mnїеа лор спре Іллірїкѣт, ії адеасѣрѣ Істрїа
ка чеа днтѣї стадїе а операдїїлор мїлі-
таре. Сїстѣма лор де а свѣпѣне лѣтѣа пѣ
ера ка а варварїлор, дн веакѣрїле де мїж-
лок, нїчї ка ачеа а лѣї Наполеон дн епо-
ха поастрѣ, де а днѣнда цѣрїле къ репѣ-
дїѣнеа зшїї повоїѣ де мѣпте, че кѣпрїнѣжнѣ
о провїнѣдїе, Романїї ашеза дн еа колонїї,
зїдеаѣ четѣдї, монѣменте, кѣлтїва шї ро-
манїза попорѣл, апої днтемеїндѣсе къ а-
сѣмене ажѣтор, днтїндеаѣ кѣчерїрїле асѣ-
пра провїнѣдїїлор днвечїнате. Дѣпъ асѣ-
тѣне сїстѣмѣ пѣшїнд, Іѣлїѣс Чѣсар, чел
днтѣїѣз бѣтѣ не Іллірїенї, карїї апої не
рѣнд се свѣжѣгарѣ де Авѣгѣт, Германїкѣс
шї Тїверїѣс, дар днпѣратѣл Траїан, маї
къ сеатѣ аѣ колонїзат Істрїа къ Романїї,
аѣ днтѣрїт'о къ четѣдї шї аѣ днподѣвїт'о
къ фрѣтѣоасѣ монѣменте а кѣрора рѣнѣ
мѣреде днкъ се амїрѣ ла Пола шї алте

локъри але ачестеї провинції. Де аиче тот спре Ост-Норд длаинтіндъсе, Романіи аѣ колонизат зна дъпъ алта провинціїле пълъ ла гъра Дънъреї і а лѣи Тѣрас (Нѣстрѣлѣи), шѣ прекъм атънчеа Романѣл пѣтѣа кълъ-торѣ дела Тѣврѣ пълъ ла Алѣа Іѣліа (четатеа Алѣъ сеаѣ Акерман) тот пѣн провинціи къпринсе де гѣнта ромънъ, деасемелне дѣкъ шѣ астълѣ, дѣшѣ къ оаре-каре дѣ-трерѣтпере, пѣрчезънд дела гъра Нѣстрѣ-лѣи пѣн Молдова, Цара романъ, Банатъ, Морлаіхѣа (Ромънѣи негрѣи) шѣ Істриа, Ромънѣл ва ажѣнѣе тот пѣнтре Ромънѣи пълъ ла Рома овершиа гѣнтеї сале.

Ла дѣпърдѣреа имперіеї Ромеї, Іллі-рѣа венѣ дѣн партеа Апѣсѣлѣи, дъпъ каре трекъ ла ачеа де Вѣзант, дар дѣн а шеса сѣтъ дъпъ Хс. о колоніе де Рѣснѣачѣи емі-грѣ дѣн Полоніа шѣ къпринсерѣ дѣртѣрѣле Далмаціеї пълъ сѣет Істриа, ачестѣа дѣ-чепѣрѣ а славѣнѣза не Ромънѣи.

Ін астъ провинціе се пѣстреазъ о вѣ-дѣъ а попорѣлѣи Ромънъ, пълъ акѣм поѣ-пекъноскътъ, дѣспре каре пѣвлѣкъ о інте-ресантъ релацие дѣвѣдатѣл D. Antonio Kovaz, дѣн фоаїа Італѣанъ дѣнтѣлать Істриа, шѣ дѣспре каре, дѣн No. 1 — 2 дѣпъртѣшѣм ѣртѣтоареле:

„Дѣн дѣнѣтѣл Валдарса (Вале-арсѣъ), каре де ла поалеле Мѣнтелѣи Маре шѣ де ла кълмеле Болѣн шѣ Педена се дѣтѣнде спре Космакъ, вѣедѣнѣе зн попор, чѣ се пѣтѣнѣе пре сѣне Ромънѣи; еар акѣм аѣ адоптат шѣ пѣтмеле де Валахѣи че іа даѣ-стрѣнѣи.

Лѣмѣа каре о ворѣеа, шѣ о ворѣенѣе дѣкъ, пѣ есте ачеа Славанъ, пѣчѣи Італѣанъ, че Латѣна-рѣстѣкъ (каре ворѣеа попорѣл Роман) чева аместекать къ къвѣнте Сла-

вене. Астъ лѣмѣъ, каре о вом пропѣтѣи Ромънъ, пѣ сѣ ворѣеа пѣтѣаї дѣн Вал-дарса, че шѣ дѣн Карсо де Шѣнгвенте, дѣспре Мѣртѣрѣа лѣи Флего дѣпъртѣшѣтъ де Томасѣнѣи, се ворѣеа пѣн преціѣрѣл Трѣ-стелѣи ла Опѣина, Трѣвѣціано, Падраціано шѣ дѣн дѣнѣтѣл Кастелново, дѣспре тѣртѣ-рѣа лѣи Іренео де ла Кроче, се ворѣеа де кътрѣ ачѣи карѣи се прѣнѣтѣеа де попор Чѣчѣи, пѣнтрѣ сѣнетѣл чел дес а лѣтереї Ч, дѣнтрѣвѣит дѣн лѣмѣа лор, кънд іѣ пре сѣне се пѣтѣеа Ромѣрѣи (Ромънѣи). Лѣмѣа Славанъ пѣмѣнд аѣ дѣнтерѣт не чеа Ромънъ дѣн дѣнѣтѣл Трѣстелѣи шѣ дѣн Кастелново афарѣ де полѣтѣїле Мѣне шѣ Сеїане, шѣ пѣ тѣрѣзѣи о ва інтерѣи шѣ де ла Вале-арсѣ дѣн мотѣвѣрѣи че ар фѣ де прѣсос ачѣи а ле дѣсемна. Поате къ лѣмѣа Ромънъ пѣ се тѣрѣнѣеа пѣтѣаї дѣн ачесте пѣтѣнѣтѣрѣи, дарѣ се ворѣеа шѣ не ла алте дѣнѣтѣрѣи прекъм не лѣнѣгъ алтеле тѣртѣрѣисек а-тѣтъ тѣнѣл неамѣлѣи към шѣ тѣлте датѣне. Дѣн аста пѣ лѣнесек шѣїнѣе історѣче, пѣ-нтрѣ къ скрѣиторѣи Славѣи, карѣи сокотеаѣ астъ провинціе ка о парте а Карпѣоліеї, аѣ тѣкът дѣспре лѣмѣа Ромънъ, сеаѣ не-къноскъндо сеаѣ пѣдѣнтрѣжѣнд дѣспре еа.

Астъ лѣмѣъ астеѣи се ворѣенѣе дѣн фамѣїїле а 6000 персоане, фѣїнд лѣмѣъ конфѣдентъ, каре дѣпъ пѣ се ростѣнѣе дѣн актѣрѣле полѣтѣче а траїѣлѣи.

Ачестѣи Ромънѣи пѣ тѣаї къпоск рѣгъ-чѣїнѣеле дѣн лѣмѣа ромънъ, дѣшѣ весерѣка Латѣнъ, аповѣїндо аѣ пѣстрато ка лѣмѣъ пѣнтрѣ Лѣтѣргѣе. Іѣ пѣ къпоск ромънѣенѣе, дѣкът челе дѣнтѣїѣ зече пѣтѣере, дѣшѣ доѣ дѣн ачесте сѣнт славе *); къ тоате-ачесте.

*) Прекъм шѣ ла Дако-Ромънѣи дѣнтре тоате пѣ-терѣле романе сѣаѣ фѣрѣнѣат пѣтѣаї пѣтѣрѣл слав о сѣтъ (сѣо) дѣн лок де чѣнто.

астъ лимбъ тотъ лѣкъ вѣазъ, есте ачеа каре ворвеа попорѣл че амъ de 2000 anī аъ свѣс Істріа, ачеа каре аъ дѣнтъ 2000 de anī.

Дѣши серакъ лимба се пѣстреазъ лѣ честе дѣнъ вртъ зѣле а фѣндеі сале, тѣ кар кѣ попорѣл аъ аѣѣнс ла вѣ аша пѣнкѣт де скѣдере, кѣ ел лѣсѣші аъ адоптат ачел пѣме че лѣ трежѣтѣл се сокотеа дефѣмѣтор шѣ маі ordinar кеар декѣт ал Чѣмолор копѣраѣіі лор, каріі рефѣсазъ пѣмеле стрѣн ка вѣ дефѣмѣтор. А пѣ стра пѣміреа лор есте пѣ пѣмаі о по доавъ даръ шѣ аѣѣтор лѣ черчетѣріле історіче.

Лѣмба есте ромѣлѣ лѣ тоате, шѣ пѣі деосевітѣ де ачеа каре лѣ алте цері се пѣстреазъ вѣе лѣнтре девѣторіі колоніилор де Романі транспортате, де есетплѣ лѣ Дачіа; іdentіче сѣнт кѣ але Дачіеі коп стрѣкѣііле, флексііле, іdentіче сѣнт кѣвінтеле шѣ кѣ пѣдѣнъ десевіре фѣналеле. Атѣта пѣмаі кѣ Ромѣніі Істріені аъ таре плекаре а скѣмба лѣ р, маі кѣ самѣ літеріле п шѣ л;*) кеар лѣ Триесте пѣмеле де Сѣвола, Камвола, Сколкѣла, с'аъ префѣкѣт лѣ Сервола, Чѣрвола, Скоркола. Се сѣтршеск лѣ в ачеле кѣвінтѣ де цен Маскѣліп, каре лѣ Латіна ар авѣ (us), челе фемініне лѣ а, лѣ ече каре лѣ ла тѣна ар авѣ лѣ х (кс); аъ артѣкѣліі рѣ (лѣ), ра (ла), зр (ун), ценетѣвѣл се лѣ фортеазъ кѣ de; аъ пропѣме персонале іо, тѣ, іе, поі, воі іел (іі) пропѣме demon стратѣве: честа, чела, чеѣ, челі, часта, честе, чеа, челе, перѣвіі лѣ á (аре), лѣ

é (ере), лѣнтѣ шѣ скѣртѣ, лѣ і (іре), верѣл авѣсілар авѣ (авере), фѣ (а фѣ), презентѣл імперфект; фѣтѣрѣл ѣл компѣн кѣ верѣл воле, а вре, аъ модѣл опѣтатѣв, аъ де асемеѣе верѣі перегѣларі, кѣ вѣ кѣвѣнт аъ граматіка Дако-Ромѣлѣ, лѣкъ шѣ кѣвінтѣ, дѣши аъ адоптат вѣмеле славоне лѣтрѣ лѣнтревінѣдгаре.

Деклінеазъ де ексетплѣ лѣ ачест mod: чаче, (тата латін) de чаче, лѣ чаче, ді лѣ чаче — чачі, de чачі, лѣ чачі, ді лѣ чачі — карле, (кареле), de чѣре, лѣ кѣі, лѣ карле (кѣ кареле), ді лѣ карле (de ла кареле), іе (ел) de іе, а лѣі, ла, кѣ іе — (а лѣі), а лѣі, de а лѣі, а лѣі, лѣ а лѣі, de а лѣі. Лѣн копѣнѣгаѣіі фак, de ексетплѣ; іо ам, тѣ арі, іе арѣ, поі арѣмо, воі арѣді, ел арѣ — іам авѣт (еѣ ам авѣт), іо воіѣ авѣа, іе рас авѣа, (аш авѣ) іо рас фост авѣ, (аш фѣ авѣт), арѣ (се аіѣі), авѣ (а авѣ); іо лѣкрѣ (еѣ лѣкрѣз) тѣ лѣкрі, іе лѣкра, поі лѣкрато, воі лѣкраді, іел лѣкра — іам лѣкрат, іо воі лѣкра, іо рес фост лѣкра.

Еатъ доѣ історіоаре лѣ лимба ачестор Істро-Ромѣніі лѣнтрепѣлѣ кѣ традѣчереа Латінѣ, Дако-Ромѣлѣ шѣ Італіанѣ кѣ деосевіте орѣографіі.

№. I.

Істро-Ромѣлѣ. Дако-Ромѣлѣ.

Кѣ літере Кіріліане.

Доі omір (п) Доі оамѣні вѣтѣпѣга лѣ ра (ла) вла лѣ о кале, вѣл се кале; зр (зн) de дѣн іі афлѣ о секѣре елі афлата о секѣра, шѣ кеатѣ (стрігѣ)

*) Астѣ плекаре аъ шѣ Дако-Ромѣніі-

е влата: о верї ча ам іо афлат! N'am афлат моредце зіче, зіче чела атѣ; ма арето афлат. Салек покле верїта чели карлі секѣра пміер-дѣт, е възвта секѣра еп тера лѣ челѣ кар-ле во афлат, поч-ніта малтратеїм са тата.

О мордї-есто кламата іелѣ тѣче. Компанїз а лѣї. Nѣ емо, мореште зідѣ, маї іессам. Саз к'аї тѣ секѣра афлат кламат-аї, іон во е по пої амо во афлат.

о везі че ам афлат! Nѣ еѣ ам афлат, аї тревї се зічі, зісе челаалтѣ дар пої ам афлат. Пѣдїн дѣпѣ ачееа велїтаѣ ачїї, карїї пердѣсерѣ секѣ-реа, шї възвнд секѣ-реа лп шѣпа аче-лвіа кареле о афла-сѣ, лпчепѣ ал трата де фѣр.

О сѣптем мор-дї! стрїгѣ атѣче а-чела. Дар компани-онѣл аѣ зіс лѣї, нѣ сѣптем, че аї тревї сѣ зічі, еѣ сѣпт морт. Пентрѣ кѣ атѣчеа кѣнд аї фост стрїгат: іо о ам афлат, еар нѣ пої ам афлато.

№. II.

Іарна фоста е крѣто раче. Фрѣні-га, кара авѣт певе-рїто еп вера чѣда храна, стага смїром еп рѣ сѣ каса. Чер-чекѣ севодіт сѣ пемїнт, патїта де хоме е де раче. Рогата рогке фрѣніга не ка-елї дѣїе салек тѣп-ка са ксіві. Е фрѣ-ніга січе, іѣва аї тѣ фост еп ірїма (іпї-

Еарна аѣ фост крѣдѣ шї рече, фрѣ-ніка каре аѣ фост адѣнат вара тѣлте гѣне, ста лініщїтѣ лп каса са. Грїерѣл вѣрѣндѣсе сѣп пѣ-тѣлт, пѣтїмеа де фоаме шї де рече-алѣ. Дечї аз рѣгат не фрѣнікѣ сѣї деїе чева Демѣкат ка сѣ поатѣ вїедѣї. Еар фрѣніка і зісе: vnde

ma) de vera. Сагї, че н'аї тѣ тѣче а те ксівленѣе пре-правїт. Еп вера зіса черчекѣ каптатам мї дївертїтам карлі тре-кѣт. Е фрѣніга ер-сѣк: С'аї тѣ еп ве-ра каптат, авточе кѣї еарна, е тѣ ксока.

аї фост лп іпїта ве-реї? Дї че тѣ атѣ-чеа н'аї прегѣтїт провізіона? Вара, зі-се грїерѣл, кѣптатам шї девертеам (лп-глєндїсеам) не ачїї карїї тречеаѣ. Еар фрѣніка аз респѣнс: деакѣ вара аї кѣп-тат, акѣт кѣї еарлѣ, еп цоакѣ-

(Ва зрпа.)

Лїтературѣ стрїпѣ.

Ne есте лндемѣпѣ а рекомѣнда іѣвї-торїмор де шїнда історїкѣ:

Slavische Alterthümer

de P. J. Schaffarik, бїбліотекарїл р. дїп Прага, лп дбѣ томѣрї марї, предѣл 10 ф. арц.

Ачеастѣ карте ешї маї ѣптеїѣ лп літ-ва воетїкѣ, іар ла 1844 се тїпѣрї шї ро-тѣнеце. D. Шафарїк скрїе кѣ тѣлтѣ ерѣ-діїе, лндреантѣ о тѣлїїме де іпотесе істо-рїче прївїторїе ла веакѣрїме стрѣвекї; авѣкто-рѣл се окѣпѣ ла кѣтева локѣрї шї кѣ ро-тѣнїї, шї опїніа Длѣї немерїтѣ саѣ нѣ, не інтересѣазѣ фоарте. Капетеле деспре се-мїндїїле аптїче, челтїче шї трачїче, пара-графїї деспре гедї шї дачї рѣварсѣ лѣтїпѣ тѣлтѣ; історїа кѣторва ратѣрї де попѣрѣ лшї ва авеа пѣрѣреа предѣл сѣѣ; маї тѣл-те дерївацїї де кѣвїнте не фолосеск шї нбѣ престе тот. Лп адеѣр D. Шафарїк есте зпѣл дїп ачеї пѣдїнї вѣрѣвацїї, карїї лшї дїп де даторїндѣ а черчета тот, апої ашї да

Ped.